

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.03.00-
Konu : Geçici 17 nci Madde Uygulaması Hk.

31.08.2010

G E N E L G E
2010/ 100

1-Genel Açıklamalar

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 30/4/2008 tarihi itibariyle yürürlüğe giren geçici 17 nci maddesi ile söz konusu tarih itibariyle beş yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunan 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi sigortalıların, sigortalılık sürelerinin belirlenmesi, durdurulması, değerlendirilmesi ve yeniden başlatılmasına ilişkin düzenlemeler 28/1/2009 tarih 2009/17 sayılı Genelgede açıklanmıştır.

Ancak, uygulamada çıkan tereddütlerle ilgili olarak 28/1/2009 tarihli ve 2009/17 sayılı Genelgede de belirtilen konulara ek olarak aşağıdaki hususlar ilave edilmiştir.

2-Sigortalılığın Durdurulması ve Yeniden Başlatılması

Sigortalıların 5510 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesi hükümlerine göre sigortalılıkları durdurulan 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi 30/04/2008 tarihinden sonra zorunlu sigortalılıklarının devam etmesi halinde sigortalılıklarının 01/05/2008 tarihinden itibaren yeniden başlatılacağı hususu 2009/17 sayılı Genelgenin 5 inci maddesinde açıklanmış ancak bu şekilde sigortalılığı devam edenlerin 1/5/2008 tarihi itibariyle (06 YS ile) yeniden sigortalılıklarının başlatılabilmesi için;

5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin 16 ncı fıkrasında; Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddelerinin uygulanması öngörülmüş olup, anılan Kanunun 47 nci maddesinde “Amme alacağına karşılık rızaen yapılan ödemeler sırasıyla; ödeme süresi başlamış henüz vadesi geçmemiş, içinde bulunulan takvim yılı sonunda zaman aşımına uğrayacak, aynı tarihte zaman aşımına uğrayacak alacaklarda her birine orantılı olarak, vadesi önce gelen ve teminatsız veya az teminatlı olana mahsup edilir. Ödemenin, alacak aslı ile fer’ilerinin tamamını karşılamaması halinde mahsup alacağın asıl ve fer’ilerine orantılı olarak yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu bağlamda, 1/5/2008 ile 30/9/2008 tarihleri arasında ödenen primler 5458 sayılı Kanununun 10 uncu maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne göre, 1/10/2008 tarihinden itibaren rızaen yapılan ödemeler ise 6183 sayılı Kanununun 47 nci maddesine göre mahsup edilmektedir. 5510 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesi uyarınca 30/4/2008 tarihi itibariyle 5 yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunan sigortalıların, 3/8/2009 tarihine kadar yaptıkları ödemelere göre (19) terkinin yüklenmesi esnasında, 1/5/2008 tarihinden itibaren yeniden sigortalılığın başlatılması ile ilgili sisteme yüklenmiş olan herhangi bir kayıt olmadığı için, prim ödemelerinden öncelikle mahsup edilmesi gereken cari ay primi dikkate alınmaksızın tamamı en eski prim aslı ile gecikme cezası ve gecikme zammı borcuna mahsup edilerek sigortalılık süresi belirlenmektedir.

Ancak, 1/5/2008 tarihinden itibaren yeniden sigortalılığın başlatılması esnasında 1/5/2008-3/8/2009 tarihleri arasında yapılan ödemeler ilgili kanunlar gereği öncelikle ödeme süresi geçmemiş cari ay prim borcuna mahsup edildiğinden, daha önce geçici 17 nci madde

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

hükmüne göre belirlenmiş olan hizmet süresi hatalı olduğundan “ÖNCEKİ 19 TERKİ YENİDEN SİGORTALILIK İÇİN DOĞRU OLMAZ” uyarısı ile yeniden sigortalılık başlatılamamaktadır.

Bu durumda bulunan sigortalılarla ilgili olarak geçici 17 nci madde kapsamında daha önce belirlenmiş olan (19) terk tarihinin iptal edilip, önceki terk tarihinden birkaç ay daha geriye gidilerek (19) terk tarihi tespit edildikten sonra 1/5/2008 tarihi itibarıyla yeniden sigortalılıklarının başlatılması gerekmektedir.

Örnek 1- Vergi kaydına istinaden 15/6/1994 tarihinde 7 nci basamaktan kayıt ve tescili yapılan ve 5/7/2008 tarihinde 1.000,00 TL, 8/8/2009 tarihinde 700,00 TL prim ödemesi bulunan sigortalı “A” nın, 30/4/2008 tarihi itibarıyla 166 ay prim aslı borç ay sayısı bulunmaktadır.

5510 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesinin uygulanması sonucu sigortalı “A” nın 3/8/2009 tarihine kadar yaptığı prim ödemelerine göre sigortalılığı 19 terk kodu ile 31/8/1995 tarihi itibarıyla durdurulmuş, kesintisiz devam eden vergi mükellefiyetine istinaden 1/5/2008 tarihi itibarıyla (06) kodu ile sigortalılığının yeniden başlatılmak istenilmesi durumunda, 5/7/2008 tarihinde yaptığı 1.000,00 TL’lık ödemededen öncelikle ilgili ayın cari ay primi mahsup edildikten sonra kalanı en eski prim aslı borcu ile gecikme cezası ve gecikme zammı borcuna mahsup edildiğinden “ÖNCEKİ 19 TERKİ YENİDEN SİGORTALILIK İÇİN DOĞRU OLMAZ” uyarı mesajı ile (06) YS yüklenmesine izin verilmemektedir.

Bu durumda, 31/8/1995 (19) terk tarihinin iptal edilerek başlangıçta belirlenmiş olan bu (19) terk tarihinden geriye gidilerek yeniden 31/12/1994 tarihi itibarıyla tespit edilen (19) terk tarihinin yüklenmesinden sonra 1/5/2008 tarihinde (06) YS yüklenebilecektir.

Örnek 2- Vergi kaydına istinaden 15/6/1994 tarihinde 1 inci basamaktan kayıt ve tescili yapılan Sigortalı “B” nin 31/3/2008 tarihinde vergi mükellefiyetinin sona ermesi nedeniyle aynı tarih (31/3/2008) itibarıyla (01) terk kodu verilerek sigortalılığı sona erdirilmiş olup, 30/4/2008 tarihi itibarıyla 165 ay prim aslı borç ay sayısı bulunmaktadır. Sigortalı 3/5/2008 tarihinde 650,00 TL, 5/7/2008 tarihinde 250,00 TL ve 3/8/2008 tarihinde 1.000,00 TL prim ödemesinde bulunmuştur.

Bu durumda Sigortalı “B” nin 1/5/2008 tarihinden sonra başlayan sigortalılığı bulunmadığından, 1/5/2008 tarihinden 3/8/2009 tarihine kadar yapılan prim ödemeleri cari ay primlerine mahsubu yapılmadan geçmiş dönem prim borçlarına mahsup edilerek belirlenen 30/6/1995 tarihine (19) terk kodu yüklenerek hizmet süresi belirlenecektir.

Örnek 3- Vergi kaydına istinaden 11/5/1994 tarihinden itibaren kayıt ve tescili yapılan sigortalı “C” 31/7/2001 tarihine kadar tahakkuk eden prim borçlarını yıllık % 3 tecil faizi ile 18 taksitte ödeme talebinde bulunarak tarafına verilen ödeme planına göre (12 kaynak kodunda) 17 taksitini süresi içerisinde ödemiş, kalan son taksite ait borcu ise prim borcuna ilave edilerek program aracılığı ile tecil taksitlendirme uygulamasından faydalanması sağlanmıştır.

Sigortalı “C” nin 30/4/2008 tarihi itibarıyla 5 yıldan fazla prim borcu bulunmakla birlikte 31/7/2009 tarihinde 850 TL prim ödemesi dikkate alınarak 31/10/2001 tarihi itibarıyla sigortalılığı 19 terk kodu ile durdurulmuştur. Sigortalının vergi mükellefiyeti kesintisiz devam ettiğinden 1/5/2008 tarihi itibarıyla (06) kodu ile yeniden sigortalılığı başlatılacaktır.

Ancak, 06 kodu ile yeniden sigortalılığı başlatılırken “ÖNCEKİ 19 TERKİ YENİDEN SİGORTALILIK İÇİN DOĞRU OLMAZ” uyarı mesajı ile 06 yeniden sigortalılığı başlatılamamaktadır.

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

Bu durumda tecil taksitlendirme borcundan kalan bir taksit veya daha az prim borcuna ilave edildiğinden ilk tespit edilen (19) terk tarihi iptal edilerek başlangıçta belirlenmiş olan (19) terk tarihinden geriye gidilip tespit edilen yeni (19) terk tarihinin yüklenmesinden sonra 1/5/2008 tarihine (06) YS yüklenebilecektir.

3-Sigortalılığın Durdurulması ve Yeniden Başlatılmasında Devredilen Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün 3/8/1995 Tarihli ve 1995/11 Sayılı Genelgenin Uygulanıp Uygulanmayacağı

Devredilen Bağ-Kur Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 3/8/1995 tarihli ve 1995/11 sayılı Genelge ile 22/3/1985 tarihinden itibaren sigortalılık sürelerinin tespitinde;

1- Gelir vergisi mükellefiyetinin başladığı tarihten önce meslek kuruluşu kaydı veya esnaf ve sanatkar sicil kaydı olanların, bu sürelerde kendi nam ve hesabına bağımsız çalışması olmadığını, meslek kuruluşlarından, esnaf ve sanatkar sicil memurluğundan, vergi dairesinden, belediyeden veya ilgili herhangi bir resmi kuruluştan belgelenmeleri halinde, sigortalılıklarının gelir vergisi mükellefiyetinin başladığı tarihte başlatılacağı,

Gelir vergisi mükellefiyetinin sona erdiği tarihten sonra meslek kuruluşu kaydı veya esnaf ve sanatkar sicili kaydı devam edenlerin, bu sürelerde kendi nam ve hesabına bağımsız çalışması olmadığını sayılan kuruluşlardan belgelenmeleri halinde, sigortalılıklarının gelir vergisi mükellefiyetinin sona erdiği tarih itibariyle sona erdirileceği,

2- Şahıs şirket ortaklarından şirketle ilgisi kalmayan ancak, meslek kuruluşu kaydı ile sigortalılıkları devam edenlerin de bu sürelerde şirket ortaklığından ayrıldıklarını sayılan kuruluşlardan belgelenmeleri halinde, sigortalılıklarının şahıs şirketi ortaklığından dolayı tesis edilen vergi mükellefiyetlerini sildirdikleri tarih itibariyle sona erdirileceği,

3- Vefat eden sigortalıların hak sahiplerinin, sigortalıların 1 ve 2 nci bentlerde belirtilen sürelerde kendi nam ve hesabına bağımsız çalışmadığını sayılan kuruluşlardan belgelenmeleri halinde, bu sigortalıların sigortalılık başlangıç ve bitiş tarihlerinin de yukarıda açıklanan şekilde tespit edileceği,

4- Bu şekilde zorunlu sigortalılık süreleri yeniden tespit edilen sigortalıların, sigortalılık süresi olarak değerlendirilmeyen meslek kuruluşu kaydı ile esnaf ve sanatkar sicil kaydının devam ettiği sürelerdeki prim ödemelerinin, sigortalı veya hak sahiplerinin talepleri halinde, isteğe bağlı sigortalılık süresi olarak değerlendirileceği,

5- Gelir vergisinden muaf olan sigortalıların, sigortalılık başlangıç ve bitiş tarihlerinin tespitinde ise, bu kişilerin, vergi daireleri nezdinde mükellefiyet kaydının bulunmasının söz konusu olmayacağı hususu dikkate alınarak sadece meslek kuruluşu kaydı ile esnaf ve sanatkar sicili kaydının esas alınmasına yönelik mevcut uygulamaya devam edileceği belirtilmiştir.

Buna göre geçici 17 nci madde uyarınca sigortalılık süresinin tespitinde 3/8/1995 tarihli ve 1995/11 sayılı Genelgeden yararlanma talebi olmayan veya 3/8/2009 tarihine kadar talepte bulunulmaması nedeniyle sigortalılıkları Kurumca resen durdurulanların kendileri veya hak sahipleri tarafından geçici 17 nci madde uyarınca ihya talebinde bulunulması halinde ihya süresinin tespitinde de 3/8/1995 tarih ve 1995/11 numaralı Genelge hükümleri uygulanmayacaktır.

Örnek 1- 1/1/1993 tarihi itibariyle vergi kaydına istinaden tescilli yapılan sigortalı E” nin vergi kaydının 31/8/1999 tarihinde sona erdiği, ancak 12/1/1993 tarihinde başlayıp devam eden oda ve sicil kaydına istinaden sigortalılığı bulunan sigortalı “E” nin sigortalılık süresi oda kaydına istinaden belirlenmiş ve 30/4/2008 tarihi itibariyle 5 yıl ve üzeri prim borcu bulunduğu tespit edilmiştir. Sigortalı “E” nin veya hak sahiplerinin 5510 sayılı Kanunun geçici 17 nci madde uygulamasına göre sigortalılığı durdurulduktan sonra ihya

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

süresinin tespiti için 25/3/2010 tarihinde 95/11 numaralı Genelge hükümlerinden yararlanmak istese dahi bu talebinin işleme alınmaması gerekmektedir.

Örnek 2-1/1/1993 tarihi itibarıyla vergi kaydına göre tescili yapılan sigortalı “F” nin 31/8/1999 tarihinde vergi kaydı sona ermesine rağmen oda ve sicil kaydından dolayı sigortalılığı devam ederken 26/5/2007 tarihinde 95/11 numaralı Genelge hükümlerinden yararlanarak sigortalılık süresi vergi kaydının sona erdiği 31/8/1999 tarihi itibarıyla sonlandırılmıştır. Bu sigortalının 30/4/2008 tarihi itibarıyla 5 yılı aşan prim borcu bulunduğundan Kanunun geçici 17 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre ihya talebinde bulunması halinde oda ve sicil kayıtları dikkate alınmadan daha önce durdurulan vergi kayıtları dikkate alınarak ihya işleminin sonuçlandırılması gerekmektedir.

4- Başlangıçta Belirlenen İhya Borcu Ödendikten Sonra Sigortalı Bilgilerinde Yapılan Değişiklikler Nedeniyle İhya Talebi Geçersiz Duruma Düşenler

5510 sayılı Kanunun geçici 17 nci maddesi hükmüne göre sigortalılıkları durdurulan 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara tabi sigortalıların durdurulan sigortalılık sürelerinin kendilerince veya hak sahiplerince ihya talebinde bulunularak tebliğ edilen borçlanma tutarlarını tebliğ tarihinden itibaren üç aylık süre içerisinde tamamını ödeyenlerin durdurulan sigortalılık süreleri geçerli hale getirilerek ihya borçlanma talepleri geçerli olmaktadır.

Ancak, tespit edilen belgelere istinaden sonradan sigortalılık bilgilerinde yapılan değişiklikler neticesinde 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi değişen hizmet süreleri nedeniyle daha önce belirlenen 19 terk tarihleri hatalı olacağı için ihya talepleri geçersiz olacaktır. Bu durumdaki sigortalıların öncelikle 19 terk tarihlerinin yeniden belirlenerek ilk ihya talebi iptal edilmeden ikinci bir ek ihya talebi alınarak ek ihya talep tarihindeki beyan tutarı üzerinden hesaplanan borçlanma tutarının tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödenmesi halinde sonradan tespit edilen sigortalılık süreleri ihya kapsamında ödenmiş olduğundan ihya talebi geçerli olacaktır.

Değişen hizmet süreleri nedeniyle sonradan çıkan ihya fark tutarının tamamının tebliğ tarihinden itibaren üç ay içerisinde ödenmemesi halinde durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin ihya talebi iptal edilecektir.

Örnek 1- 1/4/2003 tarihinde tarım sigortalısı olarak tescili yapılan sigortalı “G” nin hiç prim ödemesi bulunmadığından Geçici 17 nci madde uygulamasıyla sigortalılığı tescil tarihi itibarıyla (19) terk kodu ile durdurulmuştur. Sigortalı “G” 12/11/2009 tarihinde durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin ihya talebinde bulunarak tebliğ tarihi olan 12/11/2009 tarihinden itibaren üç aylık sürenin bitim tarihi 12/2/2010 tarihinden önce ihya borçlanma tutarını ödemediğinden durdurulan sigortalılık süreleri geçerli hale getirilmiştir.

Ancak, sigortalı “G” nin sattığı ürün bedelinden yapılan tevkifata istinaden tescil tarihi 1/5/1994 olarak yeniden belirlendiğinden başlangıçta hiç ödemesi olmadığından ilk tescil tarihi itibarıyla verilen (19) terk tarihinin tevkifat ödemeleri de dikkate alınarak (19) terk tarihinin belirlenmesi gerekmektedir.

Sigortalı “G” nin değişiklikten önceki sigortalılık durumuna göre durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin ihya borçlanması geçerli olduktan sonra tescil tarihinin 1/5/1994 olarak değişmesi sonucunda 1/5/1994-1/4/2003 tarihleri arasındaki hizmet süreleri için 08/07/2010 tarihinde ikinci bir ek ihya talebinde bulunmuştur. Bu durumda ilk ihya talebi iptal edilmeden ek ihya talebinde bulunduğu 8/7/2010 tarihinden itibaren üç aylık sürenin bitim tarihinden önce çıkan ek ihya borcunun tamamının ödenmesi halinde ihya talebi geçerli olacaktır.

5-İhya Borçlanma Tutarının Şahıs Hesabına Alınması

Örnek 1- 1/1/1992 tarihinde kayıt ve tescili yapılan sigortalı “H” nin 3/8/2009 tarihine kadar hiç prim ödemesi bulunmadığından geçici 17 nci madde uygulamasıyla tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı (19) terk kodu ile durdurulmuş ve kesintisiz devam eden sigortalılığının bulunması nedeniyle 1/5/2008 tarihi itibarıyla (06) kodu ile sigortalılığı yeniden başlatılmıştır.

Sigortalı “H” nin durdurulan sigortalılık sürelerini ihya etmek için 1/9/2009 tarihinde talepte bulunarak Kurumumuzca tarafına tebliğ edilen ihya borçlanma tutarını süresi içerisinde ödemesine rağmen ihya borcunu bitirmediği görülmüştür.

İhya borcuna istinaden yapılan ödemelerin şahıs hesabına (9-97-997-997) arşivi ile geçmesi halinde program tarafından ihya borcunu bitirdiği belirtilmektedir. Ancak, yukarıda belirtilen arşivden farklı bir arşiv ile şahıs hesabına geçen ihya ödemeleri program tarafından ihya kapsamında yapılan ödeme olarak değerlendirilmediği için “ihya borcunu bitirmedi” mesajı verilmektedir. Durdurulan hizmet sürelerine ilişkin ödenmesi gereken ihya tutarlarının Kurumumuz anlaşmalı olan bankalara ödeme yapılırken sigortalı tarafından Tür “10” olarak belirtilerek ödeme yapılması gerekmektedir. Ödemenin ilgili banka tarafından Tür “10” ile tahsil edilmeyip farklı bir Tür ile tahsil edilmesi halinde yatırılan tutar şahıs hesabına farklı bir arşiv ile geçeceğinden ihya talebinin geçerli olabilmesi için ödemenin girecek çıkacak işlemi yapılarak (9-97-997-997) arşivi ile şahıs hesabına aktarılacaktır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM :

Gereği :
Merkez ve Taşra Teşkilatına

Bilgi :
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına